

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρίμιον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟY : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμηνον δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟY : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰοῦντο μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθῆναι, 28 Ὀκτωβρίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 48

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔνα ἀστραφτερὸ μαῦρο κόττερο
μὲ κατάστρωμα ἀπὸ μαόνι, μὲ κάγ-
κελα νικέλινα καὶ τέντα ριγωτὴ λευ-
κὴ καὶ τριανταφυλλιά ἐμπαινε στὸ
λιμάνι, ἐνῶ στὴν πρύμνη τοῦ ἀνέμιζε
τὸ σῆμα μιᾶς ἀριστοκρατικῆς λέσχης
τῆς Νέας Ὑόρκης. Δύο νεαροὶ ντυ-
μένοι μὲ κοστοῦμια ποὺ αὐτοὶ τὰ
θεωροῦσαν ναυτικὰ, ἔπαιζαν χαρτιά
κάτω ἀπὸ τὴν τέντα, ἐνῶ δύο νέες
μὲ ὀμπρέλλες χρωματιστὲς τοὺς κί-
ταζαν καὶ γελοῦσαν φωναχτά.

— Χίλια δολλάρια νὰ μοῦ ἔδιναν
δὲν ξεθαρρεῦόμουν νὰ ταξιδέψω μὲ
τοῦτο ἔδω τὸ καραβάκι μὲ λίγο φρέ-
σκο ἀέρα, εἶπε ὁ Χάρβεϋ. Δὲν εἶναι
σκαρὶ αὐτὸ γιὰ καράδι.

— Κι' αὐτοὶ διασκεδάζουν μὲ τὸν
τρόπο τους, γιέ μου. Ἄν θέλῃς μπο-
ρῶ νὰ σοῦ προσφέρω ἕνα τέτοιο καὶ
μεγαλύτερο ἀκόμη, Χάρβεϋ. Θὰ τὸ-
θελες ;

— ὦ Θεέ μου ! Κοίτα μὲ τί τρό-
πο κατεβάζουν τὸ βαρκάκι τους, ἐξα-
κολούθησε ὁ Χάρβεϋ ἔχοντας τὴν
προσοχὴν τοῦ προσηλωμένη ὄλῃ στὸ
κόττερο. Ἄν δὲν ἤξερα νὰ κατεβά-
σω ἕνα παλάγκο καλύτερα ἀπ' αὐ-
τούς, δὲν θὰ πατοῦσα ποτὲ τὸ πόδι
μου σὲ βάρκα. Ὁρῶμενα στὴ στεριά.
Κι' ἂν αὐτὸ δὲν μ' ἄρεσε ;

— Τί ; νὰ μείνῃς στὴ στεριά ἢ
τί ἄλλο ;

— Τὸ κόττερο καὶ τὸ ράντσό καὶ
νὰ ζῶ, εἰς βάρος τοῦ «γέρου» καὶ νὰ
ζητάω ἀπὸ τὴ μαμὰ ἰδιαίτερα ὅταν
δὲν μὲ φθάνουν τ' ἄλλα, ἔκανε ὁ Χάρ-
βεϋ κλείνοντας τὸ μάτι.

— Στὴν περίπτωσιν αὐτὴν σὲ παίρ-
νω ἀπὸ τούτῃ τὴ στιγμὴ κοντὰ μου,
γιέ μου.

— Μὲ δέκα δολλάρια τὸ μῆνα
μισθό ;

Νέο κλείσιμο τοῦ ματιοῦ.

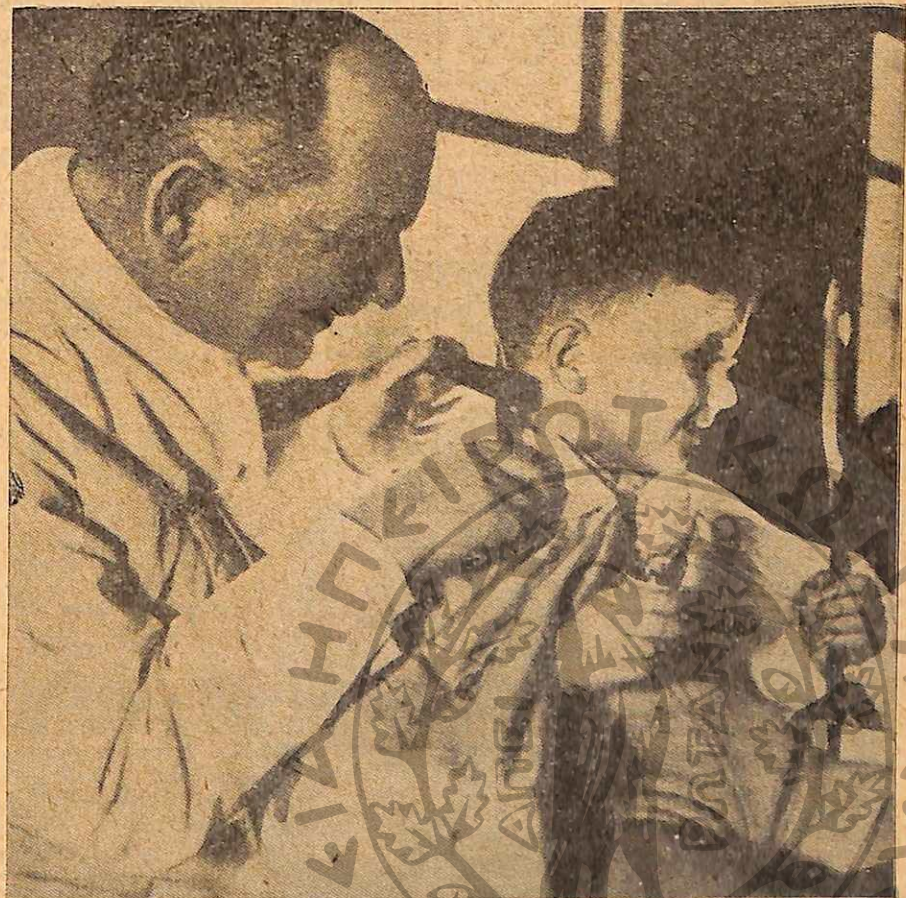
— Οὔτε ἕνα σέντς παραπάνω ἔως
δου-νὰ τὸ ἀξίξῃς. Καὶ δὲν θ' ἄρ-
χίσῃς κιόλας νὰ τὰ εἰσπράττῃς

παρὰ ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια.

— Σμ ! Θὰ προτιμοῦσα τότε κα-
λύτερα νὰ μὲ πάρῃς νὰ σκουπίζω τὸ
γραφεῖο—ἀπ' ἐκεῖ δὲν ἀρχισαν ὅλοι
οἱ πολυεκατομμυριοῦχοι ;— καὶ νὰ
παίρνω ἀπὸ τώρα κάτι τι παρὰ νά...

— Τὸ ξέρω, κι' ἐγὼ τὸ ἐνοίωσα
αὐτὸ ποὺ νοιώθεις κι' ἐσύ. Μὰ εἴμα-

ΣΤΟ ΚΟΥΡΕΙΟ

Ἀντίθετα πρὸς τὸν Κωστάκη τῆς Κυρὰ-Μάρθας, ὁ Μπέμπης δὲν φοβάται κα-
θόλου τὸν κ. Παλλίδα. Στέκεται μιὰ χαρὰ νὰ τοῦ κόβῃ τὰ μαλλιά, ἐνῶ ἀλεί-
φεται κιόλα μὲ σαπουνάδα καὶ κοιτάζεται στὸν καθρέφτη γιὰ νὰ ἴδῃ πῶς θὰ
εἶναι ὅταν . . . θὰ γεράσῃ καὶ θάχῃ ἄσπρα μουστάκια καὶ φρύδια . . .

Ἀνεκρινώθη ἀπὸ τὸ Δεξαμένον Ἀκρωτήρι

στε σὲ θέση νὰ πάρουμε ὅσα παιδιὰ γιὰ τὸ γραφεῖο, μὰς κἀνὴ κέφι. Τὸ ἔκανα κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος αὐτὸ τὸ λάθος ν' ἀρχίσω ἀπὸ πολὺ νωρὶς.

— «Ε, τὸ πληρώθηκες μὲ τριάντα ἑκατομμύρια δολλάρια. Ἀξίζει τὸν κόπο. Μακάρι νὰ ἔκανα κι' ἐγὼ ἕνα παρόμοιο λάθος.

— Δὲν ἐκέρδισα μόνο. Ἦρθαν περυστάσεις πού ἔχασα κιόλας. Ἄν θέλῃς μπορῶ νὰ στὰ πῶ.

Ὁ Τσέυν τράβηξε τὸ μουστάκι του, χαμογέλασε χαϊδεύοντας μὲ τὴ ματιά του τὴ γαλήνια ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ ἀρχισε νὰ μιλάει χωρὶς ν' ἀπευθύνεται κατ' εὐθείαν στὸν Χάρβεϋ, πού ξαφνικὰ ἐνοιωσε πῶς ὁ πατέρας του εἶχε ἀποφασίσει νὰ τοῦ διηγήθῃ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του. Μιλοῦσε μὲ φωνὴ χαμηλὴ, χωρὶς νὰ τὴν ἀνεδοκατεβάξῃ καὶ χωρὶς νὰ κάμῃ χειρονομίες—ἦταν ὅμως μιὰ ἱστορία πού οἱ μεγαλύτερες ἐφημερίδες θὰ τὴν ἐπλήρωναν εὐχαρίστως κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσα γιὰ νὰ τὴν δημοσιεύσουν—ἱστορία σαράντα χρόνων ζωῆς, πού συγχρόνως ἦταν ἡ ἱστορία τῶν Δυτικῶν Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικής πού δὲν ἔχει γραφεῖ ἀκόμη.

Ἀρχίζε μ' ἕνα ἀγόρι πού ἔμεινε χωρὶς οἰκογένεια κι' ἀφέθηκε μόνο του κι' ἐλεύθερο στὸ Τέξας καὶ συνεχιζόταν φανταστικὴ καὶ ἀπίθανη ἀνάμεσα σὲ χίλιες ἀλλαγές τῆς τύχης καὶ σὲ ἀπειρες μεταβολές τοῦ περιβάλλοντος. Διαδραματιζόταν πότε στὴ μιὰ πολιτεία καὶ πότε στὴν ἄλλη, μὲ ἀγριες περιπέτειες μέσα σὲ κάμπους πιδ ἄγριους ἀκόμη πού σήμερα διασχίζονται ἀπὸ ἀσφαλτοστρωμένες λεωφόρους. Ἀνάφερε τὴν ἴδρυση τριῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ τὴν καταστροφὴ μιᾶς τετάρτης. Μιλοῦσε γιὰ βαπόρια, γιὰ δόση, γιὰ μεταλλεῖα, ὅλα αὐτὰ κατοικημένα, ἐκμεταλλευμένα, σκαμμένα ἀπὸ ἀνθρώπους κάθε γωνιᾶς τῆς γῆς. Ἀνάφερε τίς περιπτώσεις πού πέρασε ξυστὰ ἢ πιδ μεγάλη τύχη καὶ τὰ μάτια ἦταν τυφλὰ καὶ δὲν τὴν εἶδαν καὶ τίς ἄλλες πού ἡ τύχη χάθηκε ἀπὸ μιὰ ἀπλή σύμπτωση, ἀπὸ μιὰ καθυστέρηση τοῦ τρένου. Καὶ μέσα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τίς ἀστραπιαῖες ἀλλαγές τῆς σκηνοθεσίας, πότε πλούσιος πότε φτωχός, πότε στὴν πρώτη γραμμὴ, πότε στὴν τελευταία, ὡς ναύτης, ὡς ἐργολάβος δημοσίων ἔργων, ὡς δημοσιογράφος, ὡς μηχανικός, ὡς παραγγελοδόχος, ὡς κτηματομεσίτης, ὡς πολιτευόμενος, ὡς ἔμπορος, ὡς ἰδιοκτήτης μεταλλείων, ὡς ζευγολάτης ἢ ὡς ἀλήτης περνοῦσε ὁ Χάρβεϋ Τσέυν πρόσχαρος κι' αἰσιόδοξος φάχνοντας νὰ βρῇ τὸ δρόμο του, καὶ καθὼς ἔ-

λεγε ὁ ἴδιος, νὰ βοηθήσῃ στὴ δόξα καὶ στὴν πρόοδο τοῦ τόπου του.

Μίλησε γιὰ τὴν πίστη πού δὲν τὸν ἐγκατέλειπε ποτέ του, ἀκόμη κι' ὅταν κρεμόταν πάνω ἀπὸ τὸ βράθρο τῆς ἀπελπισίας—τὴν πίστη πού γεννιέται ἀπὸ τὴ γνώση πού ἀποκτᾷ κανεὶς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων. Ἐτόνισε, σὰν νὰ μιλοῦσε στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, τὸ κουράγιο καὶ τίς νέες πάντοτε δυνάμεις πού ἀντλοῦσε ἀπὸ μέσα του. Ἐξιστόρησε μὲ τὴ τρόπο ἐνίκης τὸς συγχώρησε καὶ μὲ τὸν ἴδιο τόνο διηγῆθηκε πῶς τὸν ἐνίκησαν ἢ πῶς τὸν ἐσυχώρησαν καὶ αὐτοῖς εἶπε πῶς παρακάλεσε, πῶς κολάκευσε καὶ πῶς ἀπειλῆσε πόλεις, ἐταιρεῖες, συνδικάτα καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὸ ἀπώτερο καλὸ τους καὶ πῶς πέ- ρασε ἀνάμεσα ἀπὸ βουὰ καὶ πάνω ἀπὸ φαράγγια σέρνοντας πάντα ἕνα σιδηρόδρομο ἀπὸ πίσω του.

Ὁ Χάρβεϋ ἀκουγε ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορία κρατώντας τὴν ἀναπνοή του, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα του, ἐνῶ τὸ σούρουπο ἔπεφτε ὅλο καὶ πιδ βαρὺ καὶ ἡ κόκκινη ἄκρη τοῦ πούρου φώτιζε τὰ βαθουλωμένα μάγουλα καὶ τὰ πυκνὰ φρύδια τοῦ Τσέυν. Τοῦ φαινόταν σὰν νὰ δόλεπε μιὰ ἀτμομηχανὴ νὰ σχίξῃ τὸν κάμπο μέσα στὸ σκοτάδι τρέχοντας σὰν δαίμονας· μὰ ἡ ἀτμομηχανὴ αὐτὴ εἶχε τὸ χάρισμα τοῦ λόγου καὶ τὰ λόγια τῆς ἀνατάραξαν τὸ παιδί ὡς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς του. Στὸ τέλος ὁ Τσέυν ἐπέταξε μακριὰ τὴν ἄκρη τοῦ πούρου του κι' ἔμειναν οἱ δύο τους μέσα στὸ σκοτάδι καθισμένοι πάνω ἀπὸ τὸ νερὸ πού ἀπὸ κάτω τους πλατύνει σὰν γλῶσσα.

— Δὲν τὰ εἶχα ὅλα αὐτὰ διηγῆ- θῇ ποτέ μου σὲ κανέναν, εἶπε ὁ πα- τέρας.

Ὁ Χάρβεϋ ἔδγαλε ἕνα βαθὺ ἀνα- στεναγμός.

— Εἶναι τὸ πιδ σπουδαῖο κατόρ- θωμα πού ἐγινε ὡς τώρα στὸν κόσμον! εἶπε.

— Αὐτὰ εἶναι ὅσα κατάφερα νὰ ἐπιτύχω. Τώρα ὅμως ἔρχομαι καὶ σ' ἐκεῖνα πού δὲ ν' ἐπέτυχα. Ἰσως ἐσὺ δὲν τοὺς δώσης καὶ τόσο μεγάλῃ ση- μασία, δὲν θέλω ὅμως νὰ φθάσῃ στὴν ἡλικία μου δίχως νὰ τὸ ξέρῃς ἀπὸ πρὶν. Ξέρω νὰ φέρομαι μὲ τοὺς ἀν-θρώπους, αὐτὸ φυσικὰ, καὶ δὲν εἶ-μαι ἡλίθιος σχετικὰ μὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τίς δικές μου ὑποθέσεις— μὰ δὲν μπορῶ νὰ συναγωνισθῶ μὲ τὸν ἄν-θρωπο πού ἔχει μὲ ὁ ρ φ ω σ η. Ἐγὼ ὅσα ξέρω τὰ μάζεψα σὰν ψίχουλα ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὸ δρόμο καὶ νοιώθω πῶς αὐτὸ φαίνεται μιὰ ὥρα μα- κρὰ.

— Ἐγὼ ποτέ μου δὲν τὸ παρατή- ρησα! διαμαρτυρήθηκε ὁ Χάρβεϋ μὲ ἀγανάκτηση.

— Θὰ ἔρθῃ ὥρα πού θὰ τὸ πα- ρατηρήσῃς. Θὰ τὸ ἀντιληφθῇς—μό- λης θὰ βγῇς ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Μήπως δὲν τὸ νοιώθω ἐγὼ ὁ ἴδιος; Ἀπὸ τὸ μάτι τους βλέπω τὸ σκέπτονται γιὰ μένα. Μπορῶ νὰ τοὺς καταστρέψω ἂν θέλω—μὰ δὲν μπορῶ νὰ τοὺς πι- τύχω ἐκεῖ πού εἶναι ἡ βάση τῆς ζωῆς τους. Δὲν θέλω μ' αὐτὸ νὰ πῶ πῶς εἶναι τόσο πολὺ πιδ ψηλὰ ἀπὸ μένα, μὰ ὅπως δὴ ποτε ἐγὼ βρίσκομαι πολὺ μακριὰ ἀπ' αὐτοὺς. Ἐσὺ γιὰ λογαριασμό σου εἶσαι πολὺ τυ- χερός.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΜΥΘΟΣ

Στὸ γαῖδαρό του κάθεται καὶ πᾶει ἕνας χωριάτης κι' ὁ γιός του πίσω ἀκολουθεῖ. Καὶ λέει κάποιος διαβάτης : — « Ἀχ ! τὸ παιδί πιδ δὲν μπορεῖ τὰ πόδια του νὰ πάρῃ . . . » Κι' ὁ γέρος ἐξεπέζεψε κι' ἀπάνω στὸ σαμάρι τὸ γιό του ἀνέβασε. Πιδ ἔμπροσς λέει κάποιος : — « Γιὰ κυτᾶτε πού, τὸ παιδί τὸ ἀδιάντροπο, τὸ γέρο δὲν λυπάται ! » Κι' εἶπεν ὁ γέρος : — « Θ' ἀνεβῶ καὶ πάλι καὶ θὰ βάλω τὸ γιό μου πίσω κάπουλα » καὶ τότε πιδ δὲν σφάλῃω. Ὅμως, κι' οἱ δύο σὰν κάθησαν, ἄλλη φωνὴ γρικεῖται : — « Στὰ πόδια του τὸ δύστυχο γαῖδαρόν δὲν κρατιέται . . . » Τότε ξεπέζεψαν μεμιάς ὁ γιός μὲ τὸν πατέρα— μὰ ξάφνου γέλια τρανταχτὰ ἐξέσπασαν πέρα-πέρα. Καὶ κάποιος εἶπε : — « Τί ἄμυαλοι ποῦναι κ' οἱ δύο, οἱ καημένοι ! αὐτοὶ πεζοί . . . κι' ὁ γαῖδαρος ξεφόρτωτος πηγαίνει . . . » Κ' εἶπεν ὁ γέρος μὲ θυμὸ : — « Στὰ λόγια τόσοσιν κόσμου τὸ σφαλερὸ καὶ τὸ σωστὸ δὲν νοιώθει ὁ λογισμὸς μου ! »—

Κάθε σκέψη, κάθε γνώμη, μὴν ἀκούς καὶ μὴν προσέχεις γιατί φέρουν παραξάλῃ τόσα λόγια πού λέν' οἱ ἄλλοι . . .

Γιὰ ὅλα ὑπάρχουν πολλοὶ δρόμοι, ἀλλὰ ἐσὺ, ἀπὸ τὴν ἀρχή, σὲ καλὸ δρόμο νὰ τρέχῃς μὲ μιὰ γνώμη σταθερή.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΣΚΥΛΟΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΤΗ Γερμανία στρατολογοῦν τώρα καὶ τοὺς σκύλους. Κἀ- θε σκύλος πού ἔχει ὕψος μι- σο μέτρο καὶ ἀπάνω, καὶ ἡ- λικία ἀπὸ δυὸ ὥς ἕξη χρόνων εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πάῃ στρατιώτης. Τὸ ἴδιο, λένε, θὰ γίνῃ καὶ στὴ Γαλ- λία καὶ στὴν Ἀγγλία. Γιατὶ οἱ ὑπη- ρεσίες πού μπορεῖ νὰ προσφέρῃ ὁ σκύλος στὸν πόλεμο, δηλαδὴ στὸ στρατὸ πού πολεμᾷ, εἶναι πολλές καὶ πολὺτιμες. Μὲ τὴ μεγάλη του νοη- μοσύνη, τὴν ἀγάπη του καὶ τὴν ἀφο- σίωση στὸν ἄνθρωπο πού τὸν θρέφει, καὶ προπάντων μὲ τὸ ἰχνηλατικὸ του ἔνστικτο, μπορεῖ νὰ δηγῇ τοὺς στρα- τιώτες πρὸς ἐκεῖνο πού ζητοῦν, νὰ τοὺς ὑπερασπίζεται γενναῖα σὲ μιὰ συμπλοκή, νὰ τοὺς ἀποκαλύπτῃ μιὰ ἐνέδρα, καὶ νὰ πιάνῃ ἀκόμα . . . αἰχ- μαλώτους.

Ὅταν εἶναι νοσοκόμος, τριγυρίζει τὸ πεδίο τῆς μάχης μ' ἕνα σακκουλά- κι γιαντρίκι, γάζες, μπαμπάκια κι' οἱ ἐλαφρὰ πληγωμένοι στρατιώτες μπο- ροῦν νὰ πολυμαίνον καὶ νὰ ἐπιδένουν τὴν πληγὴ τους μοναχοί, πράγμα πού πολλές φορές τοὺς σώζει τὴ ζωὴ. Ὁ σκύλος γίνεται ἀκόμα ἀγγελιαφό- ρος, ταχυδρόμος ἐπιτήδειος κι' ἀκα- τάβλητος, καὶ φρουρὸς πιστὸς καὶ ἀ- κοίμητος. Μόνο στὸ Καπιτώλιο τῆς ἀρχαίας Ρώμης, οἱ σκύλοι πού τὸ φύλαγαν ἀποκοιμήθηκαν τὴν καλύ- τερη στιγμή κι' ἔτσι δὲν ἀκούσαν τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Γαλατῶν πού τὴν ἀνήγγειλαν οἱ ἄγρυπνες χῆνες. Γι' αὐ- τὸ οἱ Ρωμαῖοι, τὴν ἐπέτειο τοῦ γεγο- νότος, γιὰ χρόνια, τριγύριζαν μὲ πο- μπὴ μιὰ χήνα κι' ἕνα σκύλο... σταυ- ρωμένο.

Ἀλλὰ οἱ σκύλοι τοῦ Καπιτωλίου εἶναι ἐξαιρεση. Παντοῦ ἄλλου, ὅπου οἱ ἄνθρωποι τοὺς χρησιμοποίησαν οἱ σκύλοι ἔκαναν τὸ χρέος του πιστότα- τα. Καὶ σημειώστε πῶς ἀπὸ τοὺς ἀρ- χαίους καὶ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρό- νους οἱ στρατοὶ τοὺς χρησιμοποιοῦν. Ἐκεῖνο μάλιστα τὸν καιρὸ τοὺς χρη- σιμοποιοῦσαν κι' ὅς. . . πολεμιστές. Ἐξαπέλυσαν δηλαδὴ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὄρδεις ἀπὸ πελώριους, ἄγριους καὶ πεινασμένους σκύλους, καὶ μπο- ρεῖτε νὰ φαντασθῇτε πόσο καλοπερ- νοῦσαν οἱ δυστυχισμένοι ἐκεῖνοι ἐχ- θροί. Αὐτὸ ἔκαναν μιὰ φορὰ κι' οἱ Ἰσπανοὶ σὲ μιὰ ἀπὸ τίς ἐκστρατείες τους κατὰ τῶν Ἰνδῶν τῆς Ἀμερι- κῆς. Ἀλλὰ τὴν ἔπαθαν· γιατί ἀντὶ νὰ ἐφορμοῦν καὶ νὰ κατασπαράξουν

τοὺς Ἰνδοὺς, οἱ πεινασμένοι ἄγριοι σκυ- λοι προτιμοῦσαν νὰ τρῶνε μὲ τὴν ἡ- συχία τους τοὺς σκοτωμένους ἢ πλη- γωμένους Ἰσπανοὺς ! . .

Ἐννοεῖται πῶς στὸ σημερινὸ πό- λεμο, οἱ μολοσσοὶ τῶν ἐμπολέμων δὲ θὰ χρησιμοποιηθοῦν σὰν πολεμιστές. Δὲν θὰ κάμουν μ' αὐτοὺς «τάγματα ἐφόδου», νὰ τὰ ἐξαπολύσουν οἱ Ἀγ- γλοι κατὰ τῶν Γερμανῶν κι' οἱ Γερ- μανοὶ κατὰ τῶν Γάλλων. Θὰ ἦταν κάτι βάρβαρο, ἀπάνθρωπο, μεσαιω- νικό, φοβερότερο κι' ἀπὸ τίς βόμβες μὲ τὰσφυξιογόνα. Ὅχι, οἱ σκύλοι πού ἐπιστρατεύονται τώρα θὰ χρησιμο- ποιηθοῦν στὰ «μετόπισθεν», στίς με- ταφορές, στὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ, ἢ

σὰν ταχυδρόμοι κι' ἀγγελιαφόροι. Ὅσο σκληρὸς κι' ἂν εἶναι ὁ σημε- ρινὸς πόλεμος, ὁ «χημικός», δὲν πι- στεύω νὰ προσθέσῃ στὰ ὅπλα του καὶ τὸν ἄγριο πεινασμένο σκύλο. Ὁ σκύ- λος του θὰ εἶναι ἡμερος, χορτάτος καὶ βοηθητικός.

Ἀλλὰ γι' αὐτὸ δὲν θάναί λιγώ- τερο πολὺτιμες οἱ ὑπηρεσίες πού θὰ προσφέρῃ. Κι' ὅταν θὰ τελειώσῃ ὁ πόλεμος καὶ θὰ γραφτῇ ἡ ἱστορία του— πότε ; ὁ Θεὸς τὸ ξέρει— στίς σελίδες τῆς θὰ διαβάζουμε καὶ πολ- λὰ κατορθώματα σκύλων, ὅχι βέβαια πολεμικά, ἀλλ' ἀπὸ τὰλλα πού ἀπαι- τοῦν νοημοσύνη κι' ἀφοσίωση.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΡΟΔΟΠΗ Η ΠΑΛΙΑ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

4.

Ἀλλὰ καὶ τὰλλα σπῖτια στὴν πόλιν ἐκείνη—Ναυκράτη τὴν ἔλεγαν— ἦταν τὸ ἴδιο παρᾶξενά, καὶ τὰ δέντρα δὲν εἶχαν κλαδιὰ παρὰ μόνο ψηλά, στὴν κορυφὴ τους—μακριὰ κλαδιὰ μὲ μυτερὰ φύλλα—κι' οἱ ἄνθρωποι ἦταν μελαψοί, κι' ὁ οὐρανὸς δὲν εἶχε οὔτ' ἕνα σύννεφο, κι' ὁ ἥλιος ἔκαιγε πολὺ. Τί ζέστη, ἀλήθεια πού ἔκανε ! Οὔτε στὴ Θράκη οὔτε στὴ Σάμο ἡ Ροδόπη δὲν εἶχε ζεσταθεῖ τόσο.

Τὸν βασιλέα τὸν ἔλεγαν Φαραώ καὶ μὲ τὸ μικρὸ του ὄνομα Ψαμ- μήτιχο. Αὐτὸς καθόταν στὴ Μέμφιδα τὴν πρωτεύουσα. Γιατὶ ἡ Αἴγυ- πτος δὲν ἦταν μόνο ἡ Ναυκράτη· εἶχε καὶ πολλὲς ἄλλες πόλεις, μεγάλες καὶ μικρές. Εἶχε κι' ἕναν τεράστιο ποταμὸ πού τὸν ἔλεγαν Νεῖλο.

Τὸ σπῖτι τοῦ Ξάνθου, ἐκεῖνο τὸ πλατὺ κάτω καὶ στενὸ ἀπάνω, ἦταν σωστὸ παλάτι. Σάλλες, κάμαρες, αὐλές, ταράτσες, κῆπος, ὅλα ὡ- ραῖα καὶ μεγάλα, βαλμένα μὲ πολυτέλεια. Δούλοι καὶ δούλες ἀμέτρητες.

Ὁ Ξάνθος εἶχε καὶ γυναῖκα, πού τὴν ἔ- λεγαν Ουαῖδα, εἶχε καὶ τρεῖς κόρες πού ἡ μι- κρότερη ἡ Καλλιόπη ἦταν στὴν ἡλικία τῆς Ροδόπης.

Μεγάλῃ ἐντύπω- ση ἔκανε στὸ παλάτι τὸ χαριτωμένο κορι- τσάκι πού εἶχε φέρει ἀπὸ τὴ Σάμο ὁ Ξάν-θος. Τὸ συμπάθησαν ὅλοι κι' ὅλες, καὶ τὸ εἶχαν ὅχι πιδ σὰ σκλάβο, παρὰ σὰν κο- ρίστι τοῦ σπιτιοῦ. Τὸ ἐντυναν πλούσια, κι' ὅταν ἦταν μὲ τίς ἀρ- χοντοπούλες πού τὸ εἶχαν ὅλη τὴν ἡμέρα μαζί τους, δὲν τὸ ξε- χώριζες ἀπ' αὐτές. Χορεύτρια γυμνασμέ- νη ἀπὸ μικρῇ, ἡ Ρο- δόπη διασκεδάζε τὸ παλάτι μὲ τοὺς θαν- μάσιους χορούς τῆς,

κι' ακόμα με τους ωραίους μύθους που ήξερε από τον Αϊσωπο και τους έλεγε μ' ευγνωμία και με χάρη. Γιατί συχνά μαζεύονταν γύρω της κυρίες και δούλες και την έβασαν να τους λέει από τους μύθους αυτούς που πρώτη φορά τους άκουγαν και τους άρεσαν πολύ.

Έτσι η Ροπόπη ζούσε πιά καλά τώρα στού Ξάνθου παρὰ στού Ίαδμου. Άς έκανε ζέστη στην Αίγυπτο· σέ λίγον καιρό τή συνήθισε και δεν την πείραζε καθόλου.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ο γιατρός χαμογέλασε στη γυφτοπούλα κι' ύστερα πήρε το βιολοντσέλλο του και έπαιξε τις άγαπημένες του μελωδίες.

Μά ποιά δύναμη λοιπόν έχει ή μουσική και φέρνει στο νοῦ μας μία-μία όλες τις θύμησης του περασμένου καιρού; Ακούγοντας τὸ μενουέττο τοῦ Μποκκερίνι και τις άλλες παλιές μελωδίες που συνειθίσε να παίζει ο γιατρός, ή Μαρία γύρισε δέκα χρόνια πίσω. Θυμήθηκε πως μικρό ακόμη κοριτσάκι, σωστό αγρίμι, άκουγε από τὸ παράθυρο έκθαμβη και άμύλητη τις ίδιες μελωδίες που τής φαίνονταν σάν να έβγαίναν από τὸν οὐρανό. Όλες της οί σκέψεις, όλα της τὰ αίσθήματα εκείνου τοῦ καιρού τής ήρθαν τώρα στο νοῦ και θυμήθηκε τή μιὰ μετὰ τήν άλλη όλες τις παλιές ήμέρες: πως έζησε στοῦ κυρ-Πέτρου, πως στο Ὁρφανοτροφείο, στοῦ κυρ-Σπύρου Φαρή, στη φυλή τοῦ Μιχάλη Ζαμόκ, στα ταξίδια με τὸν γέρο τραγουδιστή... Κι' ἀπ' αὐτὸ τὸ γοργό ξανακοίταγμα τής περασμένης της ζωῆς γεννιόταν μέσα της ένα αἶσθημα πολὺ ἐκανοποιητικό και παρήγορο. Εὔρισκε πως δλοένα ανέβαινε, πως πάντοτε πήγαινε κοντύτερα στο φῶς, στο καλό, στην ἐπίγνωση τοῦ τί ήταν τὸ καθήκον της· είχε δείξει τήν ευγνωμοσύνη της, είχε δείξει ἀφοσίωση στοὺς εὐρεγέτες της, είχε μπει σὲ φροντίδες και σὲ κόπους, είχε θυσιάσει τήν εὐτυχία της—ὄχι, δεν τήν είχε θυσιάσει, τήν είχε μόνο αλλάξει με μιὰ άλλη εὐτυχία πιά γλυκειά, με τήν εὐτυχία που αἰσθάνεται κανείς όταν έχει ἀφοσιωθῇ σ' ἐκείνους που αγαπάει και ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτὸ του. Ὡ ναί, τὸ ἐνοιῶθε: τώρα ήταν στ' ἀλήθεια εὐτυχισμένη!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ενῶ ή Μαρία περνούσε μιὰ ήσυχη ζωὴ ἀφιερωμένη στην περιποίησή τοῦ κυρ-Πέτρου και τής μητέρας του, ή κυρὰ Ἀναστάσινα είχε βάλει σκοπὸ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ φι-

λόδοξα σχέδιά της. Εἶχε μεγάλη ιδέα για τήν προκοπή της και τήν ἐξυπνάδα της ή μυλωνοῦ. Τί τάχα, μικρὸ κατόρθωμα ήταν που κατάφερε νὰ πείσῃ τὸν Ἰωσήφ νὰ παντρευτῇ τήν Ἐμορφία; Ἄν κανείς τής ἔλεγε πως αὐτὸ δεν ήταν κατόρθωμα δικό της ἀλλὰ τής Μαρίας, θὰ τής φαινόταν πολὺ παράξενο.

Τώρα, μιὰ και πέτυχε τὸ πρῶτο μέρος ἀπὸ τὸ σχέδιό της, ἔπρεπε νὰ βάλῃ ἐμπρός και τὸ δεύτερο. Εἶχε τήν Ἐμορφία, είχε τήν προίκα της, τί της ἔλειπε: ὁ μεγάλος μύλος τοῦ Χατζῆ. Ὡστόσο δεν ήταν και πολὺ εὐκολο πρᾶγμα νὰ τὸν ἀποκτήσῃ, γιατί ὁ Ἰωσήφ δεν ήταν φιλόδοξος σάν τήν μητέρα του. Αὐτὸς προτιμοῦσε νὰ διορθώσουν τὸν παλιὸ μύλο τοῦ πατέρα του και νὰ ἐξακολουθήσῃ τή δουλειά του ὅπως τήν είχε συνειθίσει, παρὰ νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τήν περιουσία του κάνοντας μεγάλες ἐπιχειρήσεις. Βλέποντας λοιπὸν ή μητέρα του πως μαζί του δεν μπορούσε τίποτε νὰ κάνῃ, κοίταξε νὰ πάρῃ με τὸ μέρος της τήν Ἐμορφία.

Ἡ Ἐμορφία ήταν ἀρκετὰ ἐλαφρόμυαλη και ἄλλο τόσο ματαιόδοξη και δεν είχε ιδέα τί αξία έχει τὸ χρήμα. Πίστεψε λοιπὸν εὐκολὰ τὰ λόγια τής πεθερᾶς της και ἔβαλε κι' αὐτὴ τὰ δυνατὰ της για νὰ πείσῃ τὸν Ἰωσήφ νὰ πῇ τὸ ναί. Ὅσον καιρὸ λοιπὸν αὐτὸς ἐδούλευε στο μύλο αὐτὸς οί δυὸ δεν τοῦ μιλοῦσαν για τίποτε ἄλλο παρὰ για τὰ σχέδιά τους. Τί περίφημη ἐπιχείρηση—για ένα κομμάτι ψωμί θὰ ἀγόραζαν τὸν χαλασμένο μύλο και ὅλο τὸ οἰκόπεδο γύρω του. Οἱ τοῖχοι του ήταν στερεοί, μόνον τὸ ἐσωτερικὸ και ή σκεπὴ είχαν ἀνάγκη ἀπὸ ἐπιδιόρθωση. Και τί εὐρυχωρία! θὰ μπορούσαν νὰ βάλουν πολλές μυλόπετρες και νὰ κάνουν τοῦ κόσμου τή δουλειά. Ὁ Ἰωσήφ δεν ήταν ἀπὸ ἐκείνους που βαρυνονται τή δουλειά. Θὰ τὰ κατάφερνε καλά πάντοτε. Θὰ κέρδιζαν πολλὰ χρήματα, μέσα σὲ δέκα χρόνια θ' ἀποκοτούσαν μιὰ καλὴ περιουσία και τότε θὰ

ἐχτιζαν κοντὰ στο μύλο ένα καινούργιο, ὠραίο και μεγάλο σπίτι που νὰ μοιάζῃ με ἀρχοντοσπίτο. Και τὰ γαλανὰ μάτια τής Ἐμορφίας ἀστραφταν ἀπὸ καμάρι.

Ἐπὶ τέλους κατόρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Ἰωσήφ τήν ήμέρα που θὰ βαφτίζαν τὸ πρῶτο τους παιδί ν' ἀγοράσῃ τὸν μύλο τοῦ Χατζῆ. Ἡ κυρὰ Ἀναστάσινα πηδοῦσε ἀπὸ τὴ χάρά της. «Ἄν θέλῃ ὁ Θεός, συμπέθερε, και ζήσῃ τὸ ἐγγονάκι σου, θὰ εἶναι ὁ μεγαλύτερος μυλωνᾶς τοῦ χωριοῦ!» εἶπε στὸν κύρ-Πέτρο που καθόταν κοντὰ της στο τραπέζι που ἔγινε ὕστερα ἀπὸ τὰ βαφτίσια. Ἡ κυρὰ Μαρία δεν είχε ἔρθει γιατί δεν μπορούσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι, μὰ οὔτε και ή γυφτοπούλα πῆγε, γιατί ή κυρὰ Μαρία δεν μπορούσε νὰ κάνῃ χωρὶς αὐτήν.

Εὐθὺς ἀπὸ τήν ἄλλη μέρα πήγαν στο συμβολαιογραφείο και ἐκεῖ μόλις ὑπόγραψαν τὸ συμβόλαιο ἐπλήρωσαν σὲ μετρητὰ ὅλο τὸ χρήμα και ἔφεραν εὐθὺς ἐργάτες για τήν ἐπιδιόρθωση. Μὰ ἀναγκάστηκαν νὰ ὁμολογήσουν πως οἱ τοῖχοι δεν ήταν στερεοί και πως δεν θὰ ἔμεναν μεγάλα πράγματα όταν ἔρριχναν τὰ χαλασμένα μέρη, παραδέχθηκαν μάλιστα πως θὰ ήταν καλύτερα νὰ γκεμίσουν ὁλότελα τοὺς τοίχους και νὰ τοὺς χτίσουν ἀπὸ τὰ θεμέλια κι' ἔτσι βγήκε πως είχαν πληρώσει κάπως ἀκριβὰ τὸν μύλο. Ἐντωμεταξὺ ἔφτασε ὁ χειμῶνας και οἱ δουλιές σταμάτησαν και ξανάρχισαν πάλι τήν ἄλλῃ ἀνοιξη. Ὅσο γοργὰ ὅμως κι' ἂν δούλευαν οἱ ἐργάτες, ὁ νέος μύλος για πολὺν καιρὸ ακόμη δεν θὰ ήταν σὲ κατάστασιν ν' ἀλέσῃ οὔτε νὰ χρησιμοποιήσῃ για κατοικία. Τότε ή κυρὰ Ἀναστάσινα πρότεινε νὰ χτιστῇ ἀμέσως χώρια ἀπὸ τὸ μύλο τὸ σπίτι, που σύμφωνα με τὰ ἀρχικά της σχέδια θὰ χτιζόταν ἀργότερα, όταν θ' ἀποκοτούσαν τή μεγάλη περιουσία.

Ὁ Ἰωσήφ ἔφερε δειλὰ μερικὲς ἀντιρρήσεις μὰ οἱ δύο γυναῖκες οὔτε τις λογάριασαν καθόλου. Αὐτὸ ήταν τὸ μεγάλο ἐλάττωμα τοῦ καλοῦ Ἰωσήφ, που δεν μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ και νὰ διευθύνῃ τὸ σπίτι του.

Έτσι ἄρχισε νὰ χτίζεται και τὸ σπίτι μαζί με τὸ μύλο και ἐπειδὴ ή προίκα τής Ἐμορφίας δεν ήταν δυνατόν νὰ φθάσῃ σὲ τόσα ἔξοδα ἀναγκάστηκαν νὰ δανεισθοῦν χρήματα. Δεν εἶναι δύσκολο νὰ βρεθοῦν τοκογλύφοι πρόθυμοι νὰ δανείσουν με μεγάλο τόκο χρήματα σὲ ἀνθρώπους που ἔχουν χρηματικὴ περιουσία. Ἐτσι ένας Ἐβραῖος τοκογλύφος πρόσφερε τὸ δάνειο που χρειαζόταν και

τοῦ ἔβαλαν τὸ κτῆμα ὑποθήκη. Δεν είχε ἀνάγκη νὰ πάρῃ πίσω τὸ κεφάλαιό του. Ἐγνώριζε, ἔλεγε, πως οἱ χρεώστες του ήταν τίμιοι ἀνθρωποι και ήταν βέβαιος πως με τὸν καινούργιο μύλο τοὺς θὰ κέρδιζαν πολλά.

Ὡστόσο οἱ τόκοι ἔτρεχαν και ή πληρωμή τους γινόταν με μεγάλη στενοχώρια, όταν μάλιστα ὕστερα ἀπὸ τὸ πρῶτο παιδί, τὸν μικρὸ Πέτρο γεννήθηκε και δεύτερο ὁ Ἀναστάσης και τρίτο ή Ἐλένη. Ὁ Ἰωσήφ δούλευε ὅσο μπορούσε, δεν ήταν ὅμως δυνατόν ν' ἀλέθῃ περισσότερο σιτάρι ἀπ' ὅσο τοῦ ἔφερναν και ἄρχισε νὰ σκέπτεται ἂν θὰ μεγάλωνε ἄραγε ή πελατεία του ἀργότερα όταν θὰ είχε τις πολλές μυλόπετρες. Ἡ Ἐμορφία οὔτε γελοῦσε πιά οὔτε τραγουδοῦσε κι' ἔπαψε πιά νὰ πηγαίνῃ και στα πανηγύρια νὰ χορεύῃ, γιατί είχε νὰ φροντίζει τὰ παιδιά της. Αὐτὴ μονάχα τή δουλειά ἔκανε στο σπίτι γιατί για ὅλα τ' ἄλλα νοιαζόταν ή πεθερά της, ἀλλὰ κι' αὐτὴ ἀκόμα δεν ἔπεφτε λίγῃ στην Ἐμορφία.

Ἀφ' ὅτου γεννήθηκε τὸ δεύτερο ἀγοράκι της ή Μαρία πήγαινε συχνὰ στην Ἐμορφία και τήν βοηθοῦσε και τής ἔδινε θάρρος. Ἡ καὺμένη ή κυρὰ Μαρία είχε πεθάνει και ή γυφτοπούλα με συγκίνηση θυμόταν πάντα πως οἱ τελευταῖες λέξεις που τής είχε πεῖ ξεψυχώντας ήταν: «Εὐχαριστῶ, κόρη μου». Με τὸ ὄνομα αὐτὸ που πραγματικὰ τής ἔξιζε είχε συνειθίσει τώρα νὰ τὴν φωνάζῃ και ὁ κύρ-Πέτρος, σάν νὰ ήταν ἀληθινὸς πατέρας της, γιατί τήν ἀγαποῦσε ὅσο σχεδὸν και τήν Ἐμορφία.

Ἐπιτέλους ὁ καινούργιος μύλος τελείωσε και ήταν ἑτοιμος νὰ ἀλέσῃ, φτάνει νὰ τοῦ ἔφερναν σιτάρι. Ἀποφάσισαν τότε νὰ φύγουν ἀπὸ τὸν παλιὸ μύλο και νὰ μετακομίσουν στον νέο, και γιατί τὸ σπίτι δεν ήταν ἀκόμη ἑτοιμο, και γιατί ἔκριναν πως ἔτσι θὰ συνειθίζε εὐκολώτερα ὁ κόσμος νὰ ἔρχεται στο μύλο τους. Κουβαλήθηκαν λοιπὸν και ἐγκαταστάθηκαν ὅσο πιά άνετα μπορούσαν στις ἄδειες σιταποθήκες και ὁ Ἰωσήφ βάλθηκε ἀμέσως στη δουλειά. Ἡ μητέρα του και ή Ἐμορφία βρίσκονταν ὅλη τήν ήμέρα στη μεγάλη σάλλα τοῦ ἱσογείου για νὰ υποδέχονται τοὺς πελάτες και νὰ συνεννοῦνται μαζί τους και ή Μαρία για νὰ τοὺς ἐλαφρώνῃ ἀπὸ τήν ἔννοια τοῦ μικροῦ Πέτρου που ήταν πολὺ ζωηρὸ παιδί και ήθελε νὰ τὸν προσέχουν ὅλη ὥρα, ἀνέλαθε νὰ τὸν πάρῃ αὐτὴ στο σπίτι τοῦ παποῦ του. Ὁ ἀδελφός του ὁ Ἀναστάσης ήταν λιγώτερο ταρξίας· τὰ κατάφερνε νὰ περπατῇ μο-

ναχός του μὰ δεν ήταν ἀκόμη αξιος νὰ ἀνεβαίνῃ σὲ μέρη ἀπ' ὅπου ήταν φόβος νὰ πέσῃ· ὅσο για τήν μικρούλα Ἐλένη, αὐτὴ βρισκόταν πάντα ή στην κούνια της, ή στην ἀγκαλιά τής μητέρας της.

Πέρασαν δυὸ μῆνες. Στο καινούργιο σπίτι είχε μπει κιόλας ή σκεπὴ,

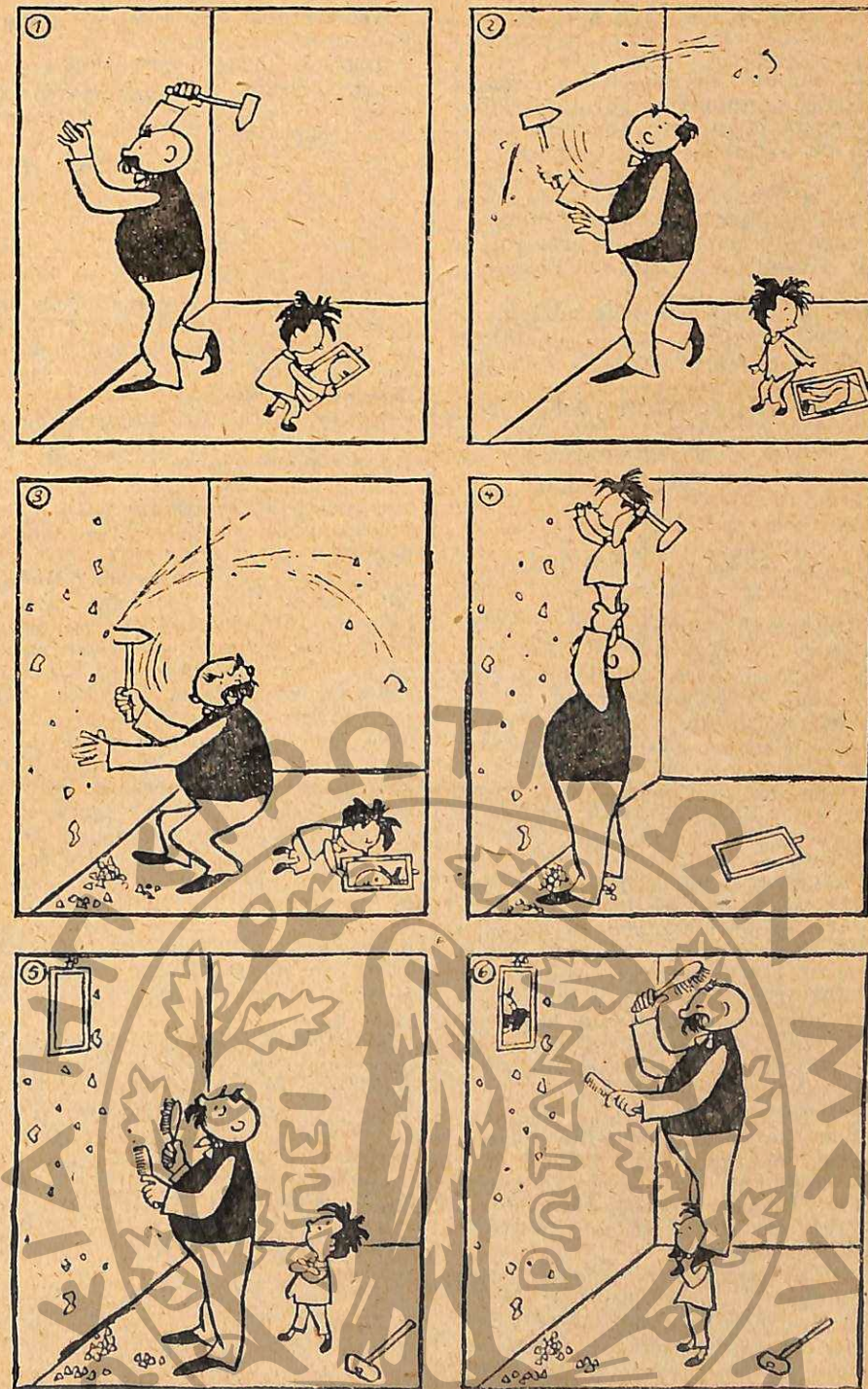
οἱ μαραγκοὶ λίγῃ δουλειά είχαν ἀκόμη και ἐπειδὴ ήταν Ἰούνιος και ὁ ἥλιος ἔκαιγε πολὺ τὰ χρώματα θὰ ξεραίνονταν γρήγορα.

Ὁ Ἰωσήφ βλέποντας ἐτι ὁ μύλος δεν πρόφτανε ν' ἀνασαίνῃ ἀπὸ τήν δουλειά είχε ξαναβρῇ τὸ κέφι του.

(Ακολουθεί)

ΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΟ ΚΑΡΦΙ ΤΟΥ ΚΑΘΡΕΦΤΗ

Πατέρας και γιὸς ἀδύνατο νὰ βροῦν κατάλληλο μέρος στον τοῖχο για νὰ μπη στερεὰ τὸ καρφὶ τοῦ καθρέφτη. Ἐπιτέλους ὁ γιὸς βρῖσκει ένα μέρος, ἀνεβασμένος στο κεφάλι τοῦ πατέρα. Ἀλλὰ εἶναι τόσο ψηλά, ὥστε όταν ὁ πατέρας θέλῃ νὰ ἰδῇ στον καθρέφτη για νὰ χτενίσῃ τὰ μαλλιά του, ἀναγκάζεται νὰ πατήσῃ στοὺς ὅμους τοῦ γιου.

* Ἀνεκρινώθη ἀπὸ τὸν Μπετόβεν

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΡΕΙΠΙΑ

«Ω, σεις που σās εσφράγισαν ο χρόνος
Με της καταστροφής τρανή σφραγίδα,
Λάμπετε πάντα—και στην καταγίδια—
Σε σās άνηκει της τιμής ο θρόνος.»

Για σās δεν πρέπει να τραφή ένας πόνος
Συντρίμια, ζωντανεύετε μία έλπιδα
Τρέχει στο αντίκρουσμά σας στην Αύλιδα
‘Ο νοῦς, και σίς πλαγιές του Έλικωνος.

Σπασμένα μάρμαρα, μισές κολώνες
Παλιών μεγαλίων λαμπρές εικόνες
Για σās ή λατρεία του κάθε διαβάτου.

Σεις που σās φιλοτέχνησε ο Φειδίας
Και που σās έκαστοίχσε ένας Δίος
Δεχθήτε εύλαβικό προσκύνημά του.

Λευκή Καμέλια [B]

Η ΝΕΚΡΟΚΕΦΑΛΗ

‘Εκείνο το καιρό διάβαζα τις «Περι-
πέτειες» του Τζακ Λόντον. ‘Οποιοι έ-
χει διαβάσει αυτό το βιβλίο, θα ξέρει
ότι λαμβάνει χώρο στα νησιά του Σο-
λομώντος, και ότι οι άνθρωποφάγοι ι-
θαγενείς κάνουν καπνιστά τα κεφάλια
των έχθρων τους και τα κρεμνούν στην
καλύβα. Και έτσι μπορεί να δη κανείς
έχει κάτι φοβερά καπνιστά τα κεφάλια
με χρώμα καφετί, που το δέρμα τους έχει
μαζευτεί και ζαρώσει! Φοβερό!...

Λοιπόν που λέμε πλησίαζαν να γενέ-
θλια μου. Για την άκριβεια μάλιστα
ήταν παραμονή. Μία τόσο μεγάλη ήμε-
ρα πρέπει να βάλει κανείς τα καθαρά
του και έτσι ξεκίνησα για το κομμω-
τήριο. Πονάτισα μπροστά του, έχωσα το χέρι
στο κάτω διαμέρισμα, και, παράξενο,
πιάνω κάτι σκληρό και στρογγυλό. Τό
τραβώ και ο! φανταστήτε την φρίκη
μου! Στο χέρι μου κρατούσα μία νε-
κροκεφαλή! ‘Ηταν μικρή, στρογγυλή
με δυο βαθουλά μαύρα μάτια, πλατειά
μύτη και ένα μυτερό, σκληρό γέ-
νι. Το δέρμα της ήταν καφετί και ζαρω-
μένο. ‘Ηταν... άσφαλως ένα καπνιστό
κεφάλι των άνθρωποφάγων των νησιών
του Σολομώντος!

Θα με ρωτήσετε τί σκέφτηκα εκείνη
τη στιγμή. Τίποτα, απολύτως τίποτα.
Τα είχα χάσει τόσο πολύ που δεν μπό-
ρεσα ούτε να σκεφτώ καν. Παρά την
σαστιμάρα μου φέρθηκε γυναικα! ‘Αρ-
παξα το κεφάλι απ’ τα γένηα και έ-
τρεξα στην τραπέζια.

— Μάμα, μάμα, τί είναι αυτό;
‘Η μαμά λοιπόν έσπασε στα γέλια.
Και ο μπαμπάς γελοῦσε και αυτός.

— Αυτό; Ένα κοκοράουδο, που σου
ετοίμαζα για δώρο. Και σάν τί νόμι-
σες εσύ;

Τότε γέλασα και γώ με το πάθημά
μου.

Τώρα το κοκοράουδο που έχει γίνει
κουτί, βρίσκεται στην βιβλιοθήκη μου
πάνω για να μου θυμίσει την άσπεια
μου περιπέτεια.

‘Ανθος του Μαῖου [B]

✽✽✽

Η ΒΟΥΛΑ

Τα αυτοκίνητα έτοιμα. Βάζουν έμ-
πρός με τιμόνι για τη Βούλα. Περνούν
με γρηγοράδα άστραπής τους δρόμους
της πόλης, και μιλούν σίς έξοχες
Φάληρο, Καλαμάκι.

Να αρχίζουν τα πολυτραγουδιμένα
και πολυωγραφισμένα έξοχια τοπεία.
Πόσα τοπία, πώς αλλάζουν με τη γρη-
γοράδα! Θάλασσα, βουνό, πεύκα, σπι-
τια μικρά, βίλλες μεγάλες μέσα σ’ άν-
θοστολισμένα περιβόλια είναι σκορπι-
μένα δώ και κει.

Σε μία στροφή φάνηκε και η Βούλα.
Σταθήκαμε. Είναι το τέμα. ‘Από τη
μια μεριά ή θάλασσα απλώνεται βαθυ-
γάλαξη και ήσυχη ως πού τελειώνει κι’
αυτή σ’ ένα σημείο μαζί με την άκρη
του άπεραντου θόλου της έκκλησιās
της φύσεως. Στη μέση της είναι ριγ-
μένα δυο τρία νησάκια και σένα απ’
αυτά είναι χτισμένη μία καλυβούλα, που
ποιός ξέρει ποιός βαρεμένος από τον
κόσμο τουτο πήγε και την έχτισε κι’ έ-
κλειστηκε εκεί μέσα για να βοή ξεκού-
ραση ή πονεμένη του ψυχή. Κι’ έμεινε
κεί άσυντρώφευτος και ήσυχος, άπρο-
στάτευτος και έρημος από ανθρώπους
με φίλους του το πεύκο, το βουνό, το
μουμουρητό του ύρου στοιχειού που
ζώνει το νησάκι. Πιο κει δυο άστρα
πανάκια σάν φτερά περιστεριού άρμε-
νίζουμε...

‘Η παλαιά γεμάτη χαλίκια κι’ ό-
ραία άμμουδιά. Σε μέρη-μέρη της ά-
κρογιαλιάς τα πεύκα σκύβουν τα κλω-
νάριά τους σά να εύχαριστούν τη θά-
λασσα που κοντά της είναι πιο εύτυχι-
σμένα.

Πιο πέρα βουνά, βουνοκορφές, δέν-
δρα σπιτάκια. Και στον ορίζοντα δυο
τρία συννεφάκια στέκουν μετώρα διά-
φανα, σάν πινελιές, πρωτόπληρου ζω-
γράφου.

Κι’ άπάνω απ’ όλα αυτά στέκει λαμ-
πρός, περιφανός, φανταχτερός ο ζω-
δότης αυτός που δίνει τη χαρά: ο ‘Ηλιος.

Φαέθων [B]

✽✽✽

ΕΚΑΣΤΟΣ ΕΦ’ Ο ΕΤΕΘΗ

‘Ένας άετός πληγωμένος, έσερνε
την ματωμένη του φτερούγα στο δάσος
και βαρυναστέναζε.

‘Ένα σπουργιτάκι που τον είδε του
φώναξε απ’ το κλαδί ενός δέντρου:

— Γιατί, άετέ μου, μου είσαι λυπη-
μένος και βαρυναστέναζεις; Γιατί δε
χαίρεσαι μαζί με όλα τα πουλιά και σὺ
την δροσιά του δάσους και το καθαρό
γάργαρο νεράκι του ρυακιού;

‘Ο άετός σήκωσε τα μάτια, κύτταξε
το πουλάκι, κούνησε θλιμμένα το κε-
φάλι και είπε:

— ‘Όλα αυτά που μου λές, πουλάκι
μου είναι καλά. Και το δάσος είναι
δροσερό και το νεράκι καθαρό, ένα
ξεχνάς: ‘Οτι εγώ γεννήθηκα άετός!!

Μόνα Λίζα [Γ]

✽✽✽

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

‘Ο Μπαμπάς: — Αυτό το ξυράφι
δεν κόβει διόλου σήμερα.

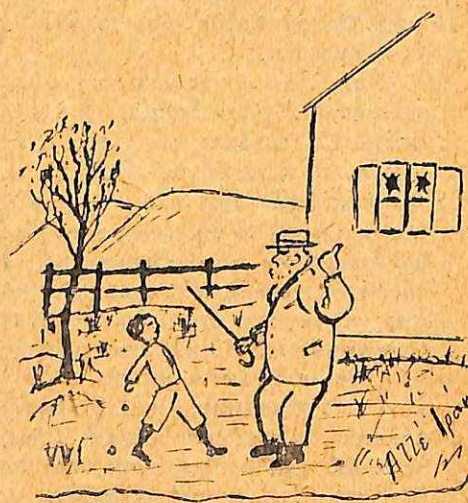
‘Ο Κώστας: — Τί λές, μπαμπά! ‘Ε-
γώ χτες έξυσα το μολύβι μου μία
χαρά.

(Παλιό)

Νυχτοτράγουδο

✽✽✽

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ποιός έσπασε τα τζάμια, Τάκη;
— Κάτι άτίθασες πέτρες, Παλπού.
‘Αλλού τις έστειλα εγώ, κι’ αλλού έ-
πήγαιναν αυτές.

— Τώρα θα δής ένα τιθασμένο μπα-
στούνι. ‘Εκεί που θα το στείλω εγώ,
έκει και θα πάη.

Σκέτσο και λόγια της ‘Αττέ ‘Ιράμ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

‘Αθήναι, 42 δδός Εὐριπίδου
τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1939

ΜΕΡΙΚΟΙ μ’ έρωτούν για κομμάτια τους
που έστειλαν για τη Σελίδα Συνεργασίας
πρό καιρού—άλλοι από τὸν ‘Ιούνιο, άλλοι
κι’ από τὸ Μάιο—και δὲν τὰ εἶδαν ὡς
τώρα οὔτε δημοσιευμένα οὔτε σίς ἀπορ-
ρίψεις. Διηλώ πὼς τόσο παλαιὰ κομμάτια
δὲν ἔχω ἐκκρεμή. Τὰ παλαιότερα πὺ πε-
ρισμένον τὴ σειρά τους νὰ διαδοσθῶν και
νὰ κριθῶν, εἶναι σταλμένα ἀπὸ τὰ μέσα
τοῦ Σεπτεμβρίου. ‘Ότε ὅποιος ἔστειλε
κομμάτι πρωτίτερα και δὲν ἔμαθε ὡς σή-
μερα τὴν τύχη του, πρέπει νὰ συμπεράνῃ
πὼς δὲν τὸ ἔλαβα, ἢ πὼς τὸ ἔχασα—συμ-
βαίνει κι’ αὐτὸ καμμιά φορά—και μὴν
νὰ τὸ ξαναστείλῃ, ἀν δὲν προτιμᾷ νὰ στεί-
λῃ ἄλλο.

Πλοίαρχε Νέμε, ἐκείνες οἱ δυὸ ἀράδες
ἀπὸ τὴν προμετωπίδα μου «Έγκραμμένον
ὅπλ τοῦ ‘Υπουργείου κτλ.» βγαίνουν καμ-
μιὰ φορά, ὅταν ἡ εἰκόνα τῆς πρώτης σελί-
δας εἶναι πολὺ ψηλὴ και δὲν ἔρχεται κα-
λά. Τὸ σκίτσο σου για τὰ ‘Εξηντάχρονα
μου πολὺ καλὸ. Τὸ φύλαξα για νὰ τὸ δη-
μοσιεύω—μικρὺμένο ἐννοεῖται—στὸ εἰδι-
κὸ πανηγυρικὸ τεῦχος, σὺ θὰ ἔχῃ βέβαια
καὶ καλλιτεχνικὴ συνεργασία.

Σ’ αὐτὰ δὲν ἀνακατεύομαι, Συριανέ·
εἶναι ἰδιαίτερα δικὰ σας. «Συγκατάθεση»
οὔτε δ κ. Π. ἔδωκε οὔτε δ κ. Σ., ἀλλὰ
οὔτε και ἀπαγόρευση ἔκαναν. Τὰ Διαπλα-
σάκια εἶν’ ἐλεύθερα νὰ ἱδρῶν Σὺλλό-
γους και κανένα δὲν θὰ εἴχαμε τὸ δικαίω-
μα νὰ παγορεύοιμε, ἐφ’ ὅσον φυσικὰ τὸ
πρόγραμμά του θὰ ἦταν διαπλασιακὸ και
νόμιμο. ‘Εσείς τώρα θέλετε νὰ παγορεύω,
νὰ διαλύσω θηλαστή, τὸν Σὺλλογο τῶν «‘Η-
νωμένων»; Πὼς μπορῶ; ‘Αν τὸν κάνετε
σείς, θὰ τὸ θέλατε; ‘Επίσης δὲν θὰ μπο-
ροῦσα και νὰ τὸν ἐπιβάλω. ‘Οποῖος Σὺλ-
λογος θέλει, ἄς προσέλθῃ ὅποιος δὲν θέ-
λει, εἶν’ ἐλεύθερος. ‘Εγὼ μόνον εὐπρεπείς
‘Αγγελίες μπορῶ νὰ δημοσιεύω. Τίποτα
περισσότερο, τίποτα λιγώτερο.

Πολὺ ὠραῖος ὁ «μονολόγος» σου, Ρο-
ζελέντια, με τὴ νοσταλγία τοῦ σχολείου.
‘Ιδιαίτερος μὺ ἄρεος ἡ περιγραφή τῆς
πολύπαθης ποδιᾶς και τῆς παραφουσκω-
μένης σάκκας. Τώρα περιβόλι «δεσποινί-
δος» και μὴ σάκκα μικρὴ και σοβαρὴ με
δυὸ-τρία μόνο ἀγγλικά και γαλλικά βι-
βλια. ‘Ας εἶναι ὅμως, κι’ εἶσι «μαθήτρια»
εἶσαι... Οἱ ἀπαντήσεις ἐκείνες δεκτές.

Παρατηρῶ, Κυκλαμιά, πὼς για πολ-
λές ἀπόφοιτες εἶναι μὴ παρηγοριὰ ἡ Γαλ-
λικὴ ‘Ακαδημία, πὺ πηγαίνουν για νὰ
τελειοποιηθῶν στή γλῶσσα, και ξαναγι-
νούνται μαθήτριες. ‘Αλλὰ και πιάνω, και
ἀγγλικά, και γερμανικά, σάν πολλὰ θέλεις
νὰ μάθης μαζί. Λιγώτερο θὰ ἐκοπίζες ἀν
γινόσουν δικηγόρος, πὺ ἦταν ἀπὸ μικρὴ
τὸναιρό σου...

Μὺ τὸ ξανάγραψ, Σκυριανόπουλο,
και σοῦ ἀπάντησα πὼς τὸ περιορισμένο
ἐσπαθῶμα δὲν ἐπιτρέπει τακτικὸ δωδε-
κασέλιδο. ‘Επειτα, τώρα με τὸν π λεμο
ἐφημερίδας και περιοδικὰ ἐλάττωσαν τίς
σελίδες τους και μετὶ θαυέξουμι; Για τίς
λύσεις ἔχεις δικίω, θὰ προσπαθῶ νὰ γί-
νω πιὸ ἐνήμερη. ‘Ο Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς
δὲν μὺ ἀνέθεσε τέτοιον πρᾶγμα τὴν ὥρα
τοῦ Παιδιῶ τὴν ἔχουν ἄλλοι. ‘Ο κ. Φαί-
δων σ’ εὐχαριστεῖ για ὅσα εἶπες κι’ ἔκα-
μες στὸ σχολεῖο κι’ ἐγὼ για ὅλο αὐτὸ τὸ
ἐνδιαφέρον πὺ μαρτυρεῖ και τὸ σημερινὸ
σου γράμμα.

‘Αλήθεια, Γαρυφάλλο, ἡ ἀδαρία πὺ
ἔκαμα για τὴν ἐνημέρωση τῆς ‘Αλληλο-
γραφίας ἦταν για ὅσα κάπως ἀπογοητευ-
τικὴ, ἀφοῦ εἶχες νὰ μὺ γράψης—και νὰ
σοῦ ἀπαντήσω—τόσον καιρό. ‘Αλλὰ δὲν
εἶναι καλύτερα τώρα; Νά, μὺ ξανάγρα-
ψες κι’ ἀμέσως ἔχεις τὴν ἀπάντησή μου.
‘Ό, οὔτε τὰ μαθήματα τῆς Γ’ δὲν θὰ εἶ-
ναι δύσκολα για ὅσα, και πάντα θὰ βρι-
σκεῖς καιρό και νὰ μὺ γράψης. Για τὸ δ-
νειρο τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι βέβαια και-
ρὸς και σοῦ εὐχόμαι νὰ πραγματοποιηθῇ.

‘Ιπποτὴ τῆς Ρόδου, δὲν εἶναι σωστὸ
αὐτὸ πὺ σὰς εἶπε ὁ ἀλληγιότης σας. Τὴ
δημοτικὴ τὴ μεταχειρίζονται οἱ ποιηταί,
οἱ λογιτέχναι κτλ. κι’ αὐτοὶ βέβαια μορφω-
μένοι ἄνθρωποι. Τὴν καθαρεύουσα τὴν
μεταχειρίζονται ἀκόμα οἱ ἐπιστήμονες, οἱ
δημοσιολόγοι κτλ. κι’ αὐτοὶ βέβαια μορφω-
μένοι. ‘Ότε ἡ μόρφωση δὲν ἔχει σχέση με
τὴ γλῶσσα, ἢ μάλλον κάθε εἰδους μόρφω-
ση—λογοτεχνικὴ, φιλολογικὴ, ἐπιστημονι-
κὴ κτλ.—ἔχει τὴ γλῶσσα τῆς. ‘Εοῦ, ὅπως
βλέπω ἀπὸ τὸ γράμμα σου, δὲν ἔξερες ἀ-
κόμα καλὰ οὔτε τὴν καθαρεύουσα οὔτε τὴ
δημοτικὴ, και πρέπει νὰ ἐπιμεληθῆς προ-
πάντων τὴν ὀρθογραφία σου. Σοῦ τὸ λέγω
ἐπειδὴ με ρωτᾷς.

Χαίρω πολὺ, ‘Αντωνάκη Τούντα, για
τὴ γνωριμία. Μὰ βέβαια ἦταν καιρὸς ἀφοῦ
εἶσαι δυὸ χρόνια συνδρομητὴς κι’ ἔχεις και
μητέρα παλαιὰ Διαπλασάπουλα. ‘Αλλάξα
τὴ διεύθυνση κι’ ἔστειλα ὅτι ἐξήγησες.
Περιμένω τώρα τὸ ψευδώνυμό σου και τῆς
ἀδερφῆς σου, νὰ σὰς τὰ ἐγκρίνω για τὸ
1940.

Τὰ ἴδια και σένα, ‘Αθάντα 1821-
1912, με τὴ διαφορά πὼς σοῦ ἐνέκρινα
και ψευδώνυμο. Ναι, εἶναι τὸ ἴδιο πὺ
εἶχε κι’ ἡ μητέρα σου, ἡ ἀδέσαστη φίλη
μου, και κοίταξε νὰ τὸ τιμήσης σάν κι’ ἐ-
κείνη. Φίλησέ μου και τίς τρεῖς ἀδελφού-
λες, πὺ θάρθῃ βέβαια κι’ αὐτῶν ἡ σειρά.

Σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου, Μικρὸ
Δόρδε. Και τὰ ‘Εξηντάχρονα θὰ γιορτα-
σθῶν, και τὸ Πένταθλο θὰ προκηρυχθῇ,
μὴν ἔχῃς καμμιά ἀνησυχία. ‘Αλλὰ και για
τίς ἀπαντήσεις τῆς «44ης Κυριακῆς» ὁ
‘Ανάνιας ὑπόσχεται νὰ μὴ χαθῇ οὔτε...
μισή. ‘Εκτός ἀν τὸ λέη εἶσι, ἐννοῶντας
πὺς μπορεῖ πάλι νὰ χαθῶν κάμποσες...
δολάκερες.

Βλέπω, ‘Ανθος τῆς ‘Ανατολῆς, πὼς
ἀγαπᾷς τὸ πρᾶσινο και τὸ νοσταλγέες πο-
λὺ τώρα πὺ ἀφῆρες τὴν ἐξοχή για τὸ
σχολεῖο. ‘Αλλὰ κάμε λίγη ὑπομονή και νὰ
ἰδῆς τί γρήγορα θὰ περάσουν οἱ ἡμέρες τοῦ
χειμῶνα και θάρθῃ τὸ καλοκαίρι για νὰ
ξαναπάς. Τὸ σπινάκι με τὴν αὐλή και τὸ
ἐχρυσάφειο τῆς χορτάρι θὰ σὲ περιμέ-
νουν. Και με πόση χαρὰ θὰ τὸ ξαναἰδῆς,
ἀν, ἐννοεῖται, θάρθῃ προδιδοσθεῖ και με
κλὸ βαθμό...

«Α ἰ la manière d’Adolphe» μὺ γράφει
κι’ ὁ ‘Ασπρος Γλάρος, πὺ τρεῖς χαρὰς
τοῦ ἔδωκε τὸ 45ο φυλλάδιό μου α’, κομ-
μάτι του στή Σελίδα β’, βραβεῖο—για
πρώτη φορά—στὸν Διαγωνισμὸ Λύσεων
και γ’, ἀπάντηση στήν ‘Αλλογραφία.—
Δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμα νὰ γίνονται οἱ
ἀσκήσεις ἐξολοκλήρου στή Δημοτικὴ ἢ
νο μερικὲς μπορεῖ, και μάλιστα ἀπὸ τίς
ἐμπειρές (δηλ. κι’ οἱ λύσεις τους νὰ εἶ-
ναι λέςεις τῆς Δημοτικῆς). Βραβεῖο ἔ-
στειλά.

Τὰ ἔλαβα ὅλα, Νεφέλη, και νὰ εἶσαι
ήσυχη. Εὐχόμαι νὰ εἶναι παραστικά ὅλ’
αὐτὰ τὰ δυσάρεστα και νὰ μὺ γράψης τώ-
ρα πιὸ συχνά. ‘Η φωτογραφία δὲν μὺ φά-
νηκε για δημοσίευση: τὸ κοριτσάκι εἶναι

ἀρκετὰ μεγάλο κι’ ἡ περιβολὴ του ἐπομέ-
νως ἀκατάλληλη.

‘Η ‘Αττέ ‘Ιράμ μὺ γράφει: «Με τὴ
σημερινὴ ‘Αθην. ‘Επιστολὴ τοῦ ἀγαπημέ-
νου μας κ. Φαίδωνα, θυμήθηκα πὼς κά-
ποτε στή Γαλλία, ἀπὸ δικαστικὴ πλάνη,
ἐξέτελεσαν ἕναν ἄνθρωπο. ‘Υστερ’ ἀπὸ
χρόνια ἀποκαλύφθηκε τὸ λάθος και τότε
ὁ εὐαγγελὴς γένητο ἀναθεώρηση τῆς
κῆς για νὰ ποκατασταθῇ ἡ μνήμη τοῦ ἀ-
θῶου. Γιατί δὲν ἔγινε τὸ ἴδιο και για τὴν
κόττα τοῦ ἀθηναϊκοῦ σπιτιοῦ;» Μὰ ἔγινε!
‘Η ‘Αθην. ‘Επιστολὴ τοῦ κ. Φαίδωνος δὲν
εἶναι σὰ μὴ ἀναθεώρηση τῆς δικῆς, και
τώρα δὲν ἔξουν ὅλοι πὼς ἡ «ἐκτελεσθεῖ-
σα» κόττα ἦταν ἀθῶα; Αἰωνία τῆς λοιπὸν
ἡ μνήμη...

Με ἱκανοποίησε, Μικαέλα, τὸ γράμμα
πὺ μὺ ἔγραψες μόλις σὰ ἄφῃς ἡ τεμπε-
λιά. Εἶδα τί ὠραία πὺ πέρασες τὸ...
τεμπέλικο καλοκαίρι σου, δὲν κατάλαβα
ὅμως τί θὰ πῇ «μπάνιο καθ’ ἑλὴν τὴν
σημασίαν τῆς λέξεως». ‘Ε, βέβαια, ἡ τεμ-
πελιά πρέπει νὰ πάη τώρα στὸ καλὸ, για-
τί ἀλλοίμονο ἀν μείνῃ κοντὰ σου και τὸ
χειμῶνα με τόσο δύσκολα μαθήματα τῆς Δ’.

Γρήγορα, ‘Ακριτά, θὰ συνθηθῇς ὅλ’
αὐτὰ τὰ «νέα» πὺ βρήκες στὸ σχολεῖο
σου και θὰ εἶσαι πολὺ εὐχαριστημένος. Εὐ-
χαριστῶ πὺ θὰ μὺ γράψης μ’ ὅλα τὰ μα-
θήματα και πὺ θὰ φροντίσης και για ἐ-
σπαθῶμα, ἀν θὰ δὲν εἶναι τόσο εὐκολο
ἐκεῖ πέρα. ‘Ελαβα και τίς λύσεις.

Σοῦ ἔστειλα τὸ φύλλο πὺ χάθηκες, Νί-
κη. Πολὺ ἐνδιαφέροντα και τὰ προβλήματα,
πὺ τὰ σημείωσα για νὰ τὰ χρησιμοποιήσω
ἴσως κάποτε. Τὸ «ἐρημος οὐσα ἀρετὴς οὐ-
δὲν προσγοροῖται»—πὺ ἀπαντᾷ ἡ Μεγάλη
‘Ελλάς στήν ἐρώτηση τῶν Μ. Μυστικῶν
ἀτὶ ὄνομα θὰ παίρναται ἀν ἄνταν τὴν ἐ-
κλογὴ σὰ σὰς—σημαίνει: «δὲν δὲν ἔχω
προτερήματα, τίποτα δὲν θὰ μὺ ἐπρόσθε-
τε ἕνα ὠραῖο ὄνομα», ἢ μάλλον «δὲν ἔ-
χω προτερήματα, ἀδιάφορο πὼς ὀνομά-
ζομαι».

‘Ελαβα, ‘Ελίη, κι’ εὐχαριστῶ πολὺ.
Για τὴν ἀργοπορία εἶσαι δικαιολογημένη.
Σοῦ ἔστειλα τὸν ‘Οδηγὸ και τὰ φυλλάδια
πὺ ἐξήγησες. ‘Εκαμες καλὰ πὺ δὲν ἀφῆ-
ρες τὸ πιάνω σου για τὴ φιλολογία, ἀφοῦ
δὲν γίνονταν και τὰ δυὸ μαζί. Νὰ δῶς
πὺ πᾶς και σὲ Γαλλικὸ Σχολεῖο για bre-
vet και μετὰ δυὸ χρόνια—παιὶς τὴ χάρη
σου—θὰ εἶσαι καθηγήτρια τοῦ πιάνω και
τῆς γαλλικῆς!

Καλὸς ἦλθες, Θεομὴ Πατριώτισσα,
και με γεῖα τὸ νέο σου θρανίω. Εὐχαριστῶ
πολὺ για τίς ἐνέργειες πὺ θὰ κάμης ὥστε
ναυδῆσουν οἱ Διαπλασάπουλες τοῦ σχολείου
σου. Τὸ ποιήμα σου καλὸ ἀλλὰ δὲν μπο-
ρεῖ νὰ δημοσιευθῇ, γιατί με τοῦς Τούρ-
κους, βλέπεις, τώρα εἴμαστε φίλοι και πρέ-
πει νὰ ποφεύχοιμε τὰ παλαιὰ αὐτὰ ἐχθρι-
κά. Σημείωσε ὅτι κι’ ἀν δημοσιεύσταν, δὲν
θὰ ἐπλήρωνες τίποτα, γιατί στή Σελίδα τὰ
ἐγκρινόμενα δημοσιεύονται χάρισμα.

Εἶσαι «πλήρως» δικαιολογημένος για
τὴ σιωπὴ σου, Μυστηριώδη, και πολὺ φυ-
σικὸ νὰ ἐπιθυμῆς τώρα νὰ κινηθῆς, νὰ ἐρ-
γασθῆς, νὰ δράσης, ὥστε ἀπὸ δυὸ μηνῶν
ἀκινήσια και ἀδράνεια. Θλιβερώτατο τὸ ἐ-
πεισόδιο πὺ μὺ διηγήσαι. ‘Ερισμένως τὸ
παιδί αὐτὸ δὲν βρισκεται σὰ καλὸ δρόμο
κι’ ἀλλοίμονό του ἀν δὲν βραβῇ κανέναν νὰ
τὸ ἀγγήσῃ...

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

‘Απορρίπτονται: «Τὰ δυὸ ἀλέτρια»
τοῦ Δοξ. ‘Ακρωτήρα. Πολὺ ὠραία. Τὸ
χαλαίει ἡ πρώτη λέξη: «ἀρότρου» πὺ
δὲν πᾶει ὁλόκληρο στή δημοτικὴ, και ὁ τε-

λευταίος στίχος πού πρέπει νά εἶναι ἀρ-
τιος γιά νά τονίξῃ κι' ὅχι νά ἀδυνατίξῃ
τό ποιήμα. Νά τὸ ξαναστείλῃ. — «Ὁ δια-
πλασσοῦλα γιὰγιά» τοῦ *Μαγ. Ρόδο*. Κα-
λὸ καὶ πρωτότυπο ὡς ἐμπνευση. Ἦθελε
λίγο δουλεῖμα, ἰδίως στὸ τέλος. Ἄς ἀνα-
πτυχθῇ λίγο περισσότερο ἢ τελευταία στρο-
φή. — «Μιά ἐκδρομή» τῆς *Ἀθηνᾶς*. Κοινό,
ἐκφράσεις πολὺ συνειθισμένες. Γράφετε
πὶ ζωντανά, μὲ δική σας φρασολογία.
Ἀποφεύγετε τὰ «κλισέ». — «Τὸ πάθημά
μου» τοῦ *Διός*. Κλῆλ νά τὴν πάθῃ ἀφοῦ
ἤθελε νά διαβάξῃ τὴ «Διάπλαση» στὸ μά-
θημα, ἐπρεπε ὅμως νά μᾶς περιγράψῃ πὶ
νόστιμα τὸ πάθημά του γιά νά κάνουν γού-
στο ὅλα τὰ παιδιὰ. Ἔχει κάποια εὐχέρεια
καὶ νά ἐξασκηθῇ διορθώνοντας συγχρόνως
τὸ γραφικὸ τοῦ χαρακτήρα πού εἶναι ἐξαι-
ρετικά δυσανάγνωστος. — «Ὁ σκοριστής»
τοῦ *Σίφουνα*. Τὸ πρωτότυπο δὲν ἦταν
γραμμένο σὲ ἐλεύθερους στίχους καὶ τὸ εἰ-
δος ὁ κατὰ παρουσιάζει παρὰ τὴ φαινομενι-
κὴ εὐκολία τοῦ σημαντὸν κῆς δυσκολίας. Πε-
ριμένω ἄλλο καλύτερο. — «Τὸ πρῶτο μου
κυνήγι» τοῦ *Α. Α.* Σὰν νά τὰ παραλέῃ.
Τρεῖς τρυγόνες μὲ ἓνα σμπάρο σὲ πρῶτο
κυνήγι! Ἐξ ἄλλου δὲν ἔχει καμμιά πλο-
κή. Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ *Διάπλασις* ἀσπάζεται τοὺς φί-
λους τῆς: Ἀδολᾶρ (ἔχω ὑπ' ὄψιν μου
καὶ θὰ μελετήσω αὐτὰ πού μοῦ γράφετε
γιὰ τοὺς Διαγωνισμοὺς τῶν Δύσεων καὶ
μπορεῖ νά βρεθῇ τρόπος ὥστε ἡ διαφορὰ
μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων γιά κῆς βραβεῖο
νά εἶναι μικρότερη) *Σπογγαλιὰ τοῦ*
Αἰγαίου (ἔλαβα περιμένω) *Νεράϊδαν*
τῆς Μάνης (δὲν παίρξας καὶ τόσο ἂν ἐλει-
παν ἀπὸ τὸ γράμμα σου μερικά τυπικά)
Ἀργοστολάκι (τὸ ψευδώνυμό σου ἐνεκρί-
θη στὸ 45 φυλλάδιο) εὐχαριστῶ πολὺ γιά
τὸ ἐξοπᾶθωμά ἐνέγραψα τὸ νέο μου φίλο
γιὰ ἓνα χρόνο καὶ τοῦ ἔστειλα τὰ φύλλα
ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἀφ' ὧς τον κι' ἀργό-
τερα θὰ μπῇ στὸ γούστο καὶ θὰ ζήτησῃ
μόνος του νά λάβῃ μέρος καὶ τὴν κίνη-
σά) *Μύρταν Φλώρη* (καλῶς ἤλθες ἔλα-
βα τις ἀπαντήσεις ἔστειλα 2 τετράδια)
α' *Ἐνωσιν Διαπλασιαστικῶν Συλλόγων*
(εἶπα ἦδη ὅτι οἱ Σύλλογοι εἰν' ἐλεύθεροι
νὰ προσέλθουν ἢ ὅχι στὴν Ἐνωσή σας,
καὶ ὅτι, καὶ προσερχόμενοι, διατηροῦν τὴν
αὐτοτελείαν τους καὶ τὴν πρωτοβουλία τους)
δοσ γιά τὸ Καταστατικὸ σας, εἶναι ὁλοσ-
διόλου περιττὸ νά τὸ ἰδῶ καὶ νά τὸ ἐγ-
κρίνω ἐγὼ καὶ ἕκαστος Σύλλογος, ἐπομένως κι' ὁ
δικός σας, εἰν' ἐλεύθερος νάχῃ τὸ κατα-
στατικὸ πού θέλει) *Βαρκοῦλα τοῦ Νεί-
λου* (διεύθυνση ἄλλαξα καίρω πού περ-
νᾶς τόσο καλὰ ὡς ἐσωτερικὴ σ' αὐτὸ τὸ
σχολεῖο γράφε μου) *Στέφανον τῆς Δό-
ξης* (τὴν ἔλαβα ἐγκαίρως) *Γελαστὸν*
Ἀντιπλοίαρχον (κι' ὁ κ. Φαίδων εὐχα-
ριστήθηκε πολὺ πού σὲ γνώρισεν) ναι, αὐ-
τὴ τὴν ἐβδομάδα θὰ πάῃ στὴν Κλινική,
καὶ τώρα πού διαβάξῃς τὴν ἀπάντησή
μου, ἴσως ἡ ἐγγείριση τοῦ καταρράκτη θὰ
ἔχῃ γίνῃ) *Δοξασμένο Ἀκρωτήρι* (εὐχα-
ριστῶ καὶ γιά τις νέες εἰκόνες) *Ραγισμέ-
νο Βάζο, Ζαννιδινὴν Βαρκοῦλαν* κτλ.
Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 23
Ὀκτωβρίου θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νά δη-
λώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυν-
σιν εἰς τὸ γραφεῖόν μας ἀποστελλόντες
καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς
νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνομέθα
διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 289ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.
Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς
21 Δεκεμβρίου.

577. Δεξιγριφος

Γυναίκα μυθική πού γίνεται
Μὲ δυὸ φωνήεντα μονάχα,
Μ' ἓνα σοφὸ προφήτη ἐνώνεται
Καὶ κάνει—τὸ πιστεύεις τάχα ;—
Ἀρχαῖο Ἑβραϊόπουλο
Ποῦ ἦταν βασιλόπουλο.

578. Δογοπαικτικὸς Δεξιγριφος
Ἐξ ἴσως ἂν μᾶς πῆς
Καὶ προσθέσης κι' ἓνα εἰς,
Μ' εὐκολία θὰ μὲ λύσης,
Ἄλγεβρα ἂν μελετήσης.

579. Στοιχειόγριφος
Τῆς Αἰγύπτου ἀρχαία πόλη
Ἄν στή μέση στολιστῇ
Μ' ἓνα γράμμα, βλέπουν ὅλοι
Ἴσο ξύλο καὶ πλατύ.

580. Δημιῶδες Αἶνιγμα
Τάρονάκι μου τὸ κόκκινο
Ὁ Θεὸς νά τὸ φυλάῃ,
Ἄν φάῃ ξύλο, τρέφεται,
Ἄν πιῇ νερό, ψοφάει

581. Τρίγωνον
Ορίζοντως ἐκ τῶν ἄ-
νω κατὰ σειρὰν: Βυ-
ξαντινὸς αὐτοκράτωρ,
λαμπρὸς ἀστήρ, κρι-
τῆς Ἰδοῦ, κατόικος
ἐλληνικῆς χώρας, νῆ-
σος τοῦ Αἰγαίου, ἄλ-
λη νῆσος, ἀντωνυμία,
σύμφωνον. Καὶ καθέως τὰ αὐτά.

582. Κρυπτογραφικὸν
1234156 = Γωμάτος ἱστορικός
2326156 = Ἀργοναυτής.
326642 = Βυζαντινὴ ὑμνογράφος.
461424 = Πόλις τῆς Εὐβοίας.
5312346 = Ἀριθμητικὸν ἐπίρρ,
64156 = Τρόφιμον.

583—587. Μαγικὸν Γράμμα
Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος εἰς ἑ-
κάστην τῶν κάτωθι λέξεων, δι' ἐνὸς
ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νά σχημα-
τισθοῦν, ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι
τόσαι λέξεις.

Χρόνος, ἔλος πυρά, δέος, ἄυλος.
Σαρπηδών.

588. Ἀκροστιχὶς ἐξ ἀντιθέτων
Νά εὐρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι
λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τὰρχικά των ν' ἀ-
ποτελοῦν ἐξωτικὸν πτηνόν;
ἀργία—ἀδύνατος—δυσειδής—γενναῖος—
εὐτραφής—διάφορος—εὐρύς.
Ὀνειρεμένη Πατρίδα

589. Μικτὸν
ειν-ο-κβς
Ἀσπρος Γλάρος

590. Γριφος
μ
0 μ φορ ἂν ὄνοι 1
μ μ ἂν ὄνοι
μ
Ἀσπρος Γλάρος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 33

399. Ὁροσειρά (ὄρος, Ἦρα). — 400.
Πιττακὸς (πῦ, τὰ, Κῶς). — 401. Λέρος-
θέρος.—402. Κάιν-Κίνα.

403. Π
ΠΑΝ
ΑΕΤΟΣ
ΟΛΥΜΠΟΣ
ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ
ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ
404. ΗΡΑ-
ΚΛΕΙΟΣ
(Ρέα, Ἀράλη,
κλέος, Λεία
Ἐλος, Ἰκα-
ρος, Ὁσκάρο,
Σάρος). —
405. Ὁ Γεώργιος εἶχε 7 βόλους καὶ ὁ
Νίκος 5. — 406. ΟΛΥΜΠΙΑ — ΑἰΠΜΥ-
ΛΟ (Ὁρᾶνός, Λυσίας, Ὑψιπύλη, Μαι-
Μακτηριών, Πλοῦτων, Ἰταλία. Ἀφρο-
δίτη). — 407. Κάθε πρᾶγμα στὸν καιρὸ
του. — 408. Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ
προσφέρωμεν (τὰ σ' α, ἔκτον, σ' ον σί,
προ σφε, ρὼ μ' ἐν).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΔΘ' — 526]

Ἀγαπητὰ Διαπλασσοῦλα, Συριανέ, Ἀο-
ρελάτ, Κ. Ἀκρογιάλι, Γαρφαλλό, Γε-
ρομωρατῆν, Ἡνωμένοι Σύλλογοι, (Διαβο-
λάκια) κτλ.) Ταρταρῆν — Πειραματικὸν
Θεσσαλονίκης, Ἀθήνας, διχως ἄλλο περιμέ-
νω ἀπαντήσεις [ΔΘ' — 888] Ὑποστηρίξατε!
ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

[ΔΘ' — 527]

Ἡ ὑπ' ἀριθ. [ΔΘ' — 492] ἀγγελία δὲν ἐ-
στάλη ὑπ' ἐμοῦ. Ποῖος δ' ἀποστείλας
ταύτην;
Παρατηρητής

[ΔΘ' — 528]

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους-ες.
Γράφατε Ἀνίδα Ἑλλην Ἀνδρούσου,
Φυλῆς 97, Ἀθήνα (8) διὰ Ρεζεντά.

[ΔΘ' — 529]

Ἀόγω ἀγγελίας τῆς Α. Συντροφίαν, δη-
λοῦμεν ὅτι δὲν θὰ ἀπαντήσουμε σὲ κα-
νένα πού θὰ ἤθελε νά σπείρῃ ζιζάνια. Δε-
κατρεῖς, Τρελλοπαρέα, δὲν θὰ θέλατε νά
συνεννοηθοῦμε; Στρογγύφ, ὥρισε συνάν-
τησι. Ἐνωσὴ Διαπλασιαστικῶν Συλλόγων
(πρῶτην Η. Δ. Σ.)

[ΔΘ' — 530]

Κυρίαρχοι, ὁ Μικρὸς Κόμης εἶναι μέλος
μας καὶ οὐχὶ ἀντιπρόσωπός σας. Καλ-
λιτεχνικὴ Συντροφία μήπως ἰδρυθῇκατε
κατ' ἀντιγραφὴν μας; Πρὸς γνώσιν καὶ συμ-
μόρφωσιν
ΕΥΘΥΜΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

[ΔΘ' — 531]

Διαγωνισμοὺς μας, παρατείνουμε μῆνα.
Σύλλογοι, Διαπλασσοῦλα στείλατε,
[ΔΘ' — 184]. Τρελλοπαρέα

[ΔΘ' — 532]

«Διαβολάκια», ὡς πότε θὰ περιμένω
βραβεῖο; Ἡ μήπως... βιάζομαι καὶ
γῶ;...
ΓΑΡΦΑΛΛΟ

[ΔΘ' — 533]

Διαπλασσοῦμα! Μπρὸς γιά τὸν ΤΕΛΙ-
ΚΟ πρωταθλητῇ. Ὅλοι ψηφίσατε.
Εὐθυμὴ Συντροφία

[ΔΘ' — 534]

Εἰς ἐνδειξιν φιλίας καὶ συμμαχίας τὰ
ΔΙΑΒΟΛΑΚΙΑ καὶ ἡ ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑ
δημοσιεύουν μαζί αὐτὴ τὴν ἀγγελία.
Περιμένετε συνέχεια!...
[ΔΘ' — 535]

[ΔΘ' — 536]

Εἰσερχόμενος στὸ Διαπλασιαστικὸν σαλονάκι
Ἐνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ καὶ καρπούλες
καὶ ἀλληλογραφῶ Ἀγγλιστῇ, Ἑλληνιστῇ.
Εὐάνα, Θλιμμένη Μελωδία, δέχοσθε; Δίσις
Αἰτωνα Ναυδούλιον Κωνσταντᾶ, 95. Βόλον.
Μονόκλ

[ΔΘ' — 536]

Μυρομένη, χρόνια πολλά, εὐτυχισμένα!
Περιμένω υποστήριξιν «Πένταθλο»!
ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ